

**ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASI JOQARI TÁLIM, PÁN HÁM
INNOVATSIYALAR MINISTRLOGI**

**ÁJINIYAZ ATINDAĞI NÓKIS MÁMLEKETLIK
PEDAGOGIKALÍQ INSTITUTÍ**

«TASTIYIQLANDI»

Arjiniyaz atindagi NMPI

rektor:

B.P.Otemuratov

2023-jıl

**KÁSIPLIK (DÓRETIWSHILIK) IMTIXANLAR DÁSTÚRI HÁM
BAHALAW KRITERIYASI**

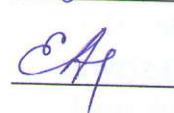
**60112200 - «Dene mádeniyatı» tálım baǵdarı ushın
(kúndizgi hám sırtqı bólimler ushın)**

**«Dene tárbiyası» pání
(Jeńil atletika)**

NÓKIS-2023

Dástúr Ájiniyaz atindagi Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutınıń oqıw - metodikalıq keńesinde kórip shıǵılǵan hám maqullanǵan. 2023-jıl 03 - 07 kúni 8 -sanlı májilis bayanı.

Dúziwshiler:

- A.Q.Utepbergenov - Ajiniyaz atindagi Nókis mamleketlik pedagogikalıq instituti, "Dene madeniyati" fakulteti dekani, b.i.k dotsent.
- A.T.Niyazov - Ajiniyaz atindagi Nókis mamleketlik pedagogikalıq instituti, "Sport pánleri" kafedrası baslıǵı, professor.
- A.J.Eshbaev - Ajiniyaz atindagi Nókis mamleketlik pedagogikalıq instituti, "Dene madeniyati teoriiyasi hám metodikasi" kafedrası baslıǵı, dotsent.

Recenzentler:

- B.J.Mambetov - O'zbekstan mámleketlik dene tárbiyası hám sport universiteti Nókis filiali direktori t.i.k dotsent.
- B.Q.Erimbetov - Berdaq atindagi Qaraqalpaq mámleketlik universitetiniń "Dene madeniyati teoriiyasi hám metodikasi" kafedrası baslıǵı dotsent..".

**Ózbekstan Respublikasi Joqari tálim, pán hám innovatsiyalar ministrliги
Ájiniyaz atındağı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı**

**60112200 - « Dene mádeniyatı » tálim bağıdarı boyınsha kásiplik
(dóretiwshilik) imtixan ótkeriw kriteryası hám dástúri**

Kirisiw

Ğárezsiz Ózbekstan Respublikasında xalıqtıń, ásirese keleshek áwladtıń salamatlıǵın bekkemlew, fizikalıq mádeniyat hám sporttı rawajlandırıw máselelerine úlken itibar berilmekte.

Mámleketimizde usı tarawdıń rawajlanıwına qaratılǵan qatar normativ-huqıqıy hújjetler qabıl etilgen hám turmısta qollanılıp atır. Atap aytqanda Ózbekstan Respublikasınıń «Dene tárbiyası hám sport haqqında»ǵı, «Tálim tuwrısında»ǵı nızamları, «Kadrlar tayarlaw milliy bağıdarlaması», Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń 2002-jıl 24-oktyabrde qabıl etilgen «Ózbekstan Balalar sportın rawajlandırıw fondın dúziw tuwrısında»ǵı pármanı, Ózbekstan Respublikası ministrler Mákemesiniń 1999-jıl 27-maydağı 271-sanlı «Ózbekstanda dene tárbiyası hám sporttı jáne de rawajlandırıw ilajları haqqında»ǵı qararı, Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń 2017-jıl 3-iyun dağı PQ-3031-sanlı “Dene tárbiyası hám ǵalabalıq sporttı jáne de rawajlandırıw ilajları haqqında»ǵı qararı, Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń «Dene tárbiyası hám sport tarawında mámleket basqarıwı sistemasın tupten jetilistiriw ilajları tuwrısında»ǵı 2018-jıl 5-mart sánesindegi PP-5368-sanlı pármanı, Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń 2018-jıl 18-dekabrdegi PQ-4063-sanlı “Juqpalı bolmaǵan kesellikler profilaktikası, salamat turmıs tárizin qollap-quwatlaw hám xalıqtıń fizikalıq aktivlik dárejesin asırıw ilajları tuwrısında”ǵı qararı, Ózbekstan Respublikası Ministrler Mákemesiniń 2019 jıl 29 yanvardağı 65-sanlı «Ózbekstanda salamat turmıs tárizin keń eń jaydırıw hám xalıqtı dene tárbiyası hám ǵalabalıq sportqa bağıdarlaw tuwrısında»ǵı qararı, Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń 2020 -jıl 30 - oktyabrdegi “Salamat turmıs tárizin keń eń jaydırıw hám ǵalabalıq sporttı jáne de rawajlandırıw ilajları tuwrısında” PP 6099 -sanlı pármanı, Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń 2020 -jıl 4-noyabrdegi “Kurash milliy sport túrin rawajlandırıw hám onıń xalıq-aralıq abroyın jáne de asırıw ilajları tuwrısında” PQ-4881-sanlı qararları dálil bola aladı.

60112200 - «Fizikalıq mádeniyat» tálim bağıdarı boyınsha kásiplik (dóretiwshilik) imtixan dástúri ulıwma orta hám orta arnawlı kásip-óner tálimi dene tárbiyası bağıdarlamaları tiykarında dúzilgen bolıp, abituriyentlerdiń fizikalıq shınıǵıwları orınlawdağı ámeliy háreket, kónlikpe hám qánigelik tájriybeler dárejesin anıqlaw hám de bahalawǵa mólsherlengen.

Dástúrde kásiplik (dóretiwshilik) imtixandı ótkeriw tártibi, abituriyentlerdiń bilim, kónlikpe hám ilmiy tájriybelerine qoyılǵan talaplar hám de olardı bahalaw kriteryaları óz sawleleniwin tapqan.

DÁSTÚRDIŇ MAQSETI HÁM WAZIYPALARI

Dástúrdiň tiýkargı maqseti - abituriyentlerdiň dene tárbiyası páninen iyelegen bilim, kónlikpe hám qánigelik tájriybeleri (jeńil atletika túrleri boyınsha arnawlı tayarlıq) dárejesin belgilengen kriteriyalar tiýkarında anıqlaw hám de bahalawdan ibarat bolıp esaplanadı.

Dástúrde dene tárbiyası páninen kásiplik (dóretiwshilik) imtixan barısında tómendegi wazıypalardı ámelge asırıw názerde tutılğan.

Jeńil atletika túrleri boyınsha;

-100 metrge juwırıw boyınsha sınaq -qadaǵalaw shınıǵıwın shólkemlestiriw hám ótkeriw;

-1000 metrge juwırıw boyınsha sınaq -qadaǵalaw shınıǵıwın shólkemlestiriw hám ótkeriw.

Kásiplik (dóretiwshilik) imtixan ushın - 156 ball ajratılğan bolıp, túrler boyınsha ballar tómendegishe bólistirilgen:

1. 100 metrge juwırıw - 78 ball
2. 1000 metrge juwırıw - 78 ball

KÁSIPLIK (DÓRETIWSHILIK) IMTIXANDI ÓTKERIW HÁM SHINIǴIWLARDI ORINLAW TÁRTIBI

Barlıq imtixan sınaqlarına abituriyentler ózi menen sport kiyimi (**úst-bas kiyim, sport ayaq kiyimi**) hám de shaxsın tastıyıqlaytuǵın hújjetlerin (**pasport, qabıllaw komissiyası tárepinen berilgen til xat hám ruxsatnama**) alıp keliwi hám imtixan komissiyasına usınıwı shárt, eger imtixan komissiyasına kórsetilmegen jaǵdayda abituriyent imtixanǵa qoyılmaıdı.

Kásiplik (dóretiwshilik) imtixan sınaqları bir kún dawamında (**kúni hám waqıtı kórsetilgen halda tastıyıqlanǵan keste tiýkarında**) belgilengen múddetlerde ótkeriledi.

Jeńil atletika túrleri boyınsha;

100 metrge juwırıw. Tómengi start. Abituriyentler dizimge kóre juwırıw ushın 2 abituriyentten ajratıladı. Bul shınıǵıwdı orınlaw ushın hár bir abituriyentke bir márteden urınıw beriledi. Juwırıw waqtında hár bir abituriyent ózine belgilengen jolshadan juwırıwı shárt. Basqa jolshaǵa ótip ketse hám janında juwırıp baratırǵan sherigine irkinis berse nátiýje esapqa alınbaydı.

1000 metrge juwırıw. Joqarı start. Hár bir juwırıwda 6-10 abituriyentten qatnasadı. Start hám finish sızıqlar orıları anıq belgilengen bolıwı shárt. Aralıqtı basıp ótiw dawamında juwırıwdan júriw jaǵdayına ótken yamasa juwırıw jolshasınan shıǵıp ketken abituriyenttiń nátiýjesi esapqa alınbaydı.

Jeńil atletika boyınsha 100 hám 1000 metrge juwırıw qábiletin anıqlaw ushın kásiplik (dóretiwshilik) imtixandıń bahalaw

KRITERIALARI

1. Jeńil atletika - 156 ball

(Erler)

№	Sınaq -qadaǵalaw shınıǵıwların tapsırıw normaları (erler ushın)			
	100 metrge juwırıw (sekund esabında) maksimal 78 ball		1000 metrge juwırıw (minut hám sekund esabında) maksimal 78 ball	
	Nátiyjeler	Ballar	Nátiyjeler	Ballar
1.	11,49 hám odan jaqsı	78	2,44 hám odan jaqsı	78
2.	11,50	77	2,46	77
3.	11,55	76	2,48	76
4.	11,60	75	2,50	75
5.	11,65	74	2,52	74
6.	11,70	73	2,54	73
7.	11,75	72	2,56	72
8.	11,80	71	2,58	71
9.	11,85	70	3,00	70
10.	11,90	69	3,02	69
11.	11,95	68	3,04	68
12.	12,00	67	3,06	67
13.	12,05	66	3,08	66
14.	12,10	65	3,10	65
15.	12,15	64	3,12	64
16.	12,20	63	3,14	63
17.	12,25	62	3,16	62
18.	12,30	61	3,18	61
19.	12,35	60	3,20	60
20.	12,40	59	3,22	59
21.	12,45	58	3,24	58
22.	12,50	57	3,26	57
23.	12,55	56	3,28	56
24.	12,60	55	3,30	55
25.	12,65	54	3,32	54
26.	12,70	53	3,34	53
27.	12,75	52	3,36	52
28.	12,80	51	3,38	51
29.	12,85	50	3,40	50
30.	12,90	49	3,42	49
31.	12,95	48	3,44	48
32.	13,00	47	3,46	47
33.	13,05	46	3,48	46
34.	13,10	45	3,50	45
35.	13,15	44	3,52	44
36.	13,20	43	3,54	43
37.	13,25	42	3,56	42
38.	13,30	41	3,58	41

39.	13,35	40	4,00	40
40.	13,40	39	4,02	39
41.	13,45	38	4,04	38
42.	13,50	37	4,06	37
43.	13,55	36	4,08	36
44.	13,60	35	4,10	35
45.	13,65	34	4,12	34
46.	13,70	33	4,14	33
47.	13,75	32	4,16	32
48.	13,80	31	4,18	31
49.	13,85	30	4,20	30
50.	13,90	29	4,22	29
51.	13,95	28	4,24	28
52.	14,00	27	4,26	27
53.	14,05	26	4,28	26
54.	14,10	25	4,30	25
55.	14,15	24	4,32	24
56.	14,20	23	4,34	23
57.	14,25	22	4,36	22
58.	14,30	21	4,38	21
59.	14,35	20	4,40	20
60.	14,40	19	4,42	19
61.	14,45	18	4,44	18
62.	14,50	17	4,46	17
63.	14,55	16	4,48	16
64.	14,60	15	4,49	15
65.	14,65	14	4,50	14
66.	14,70	13	4,51	13
67.	14,75	12	4,52	12
68.	14,80	11	4,53	11
69.	14,85	10	4,54	10
70.	14,90	9	4,55	9
71.	14,95	8	4,56	8
72.	15,00	7	4,57	7
73.	15,05	6	4,58	6
74.	15,10	5	4,59	5
75.	15,15	4	5,00	4
76.	15,20	3	5,01	3
77.	15,25	2	5,02	2
78.	15,30	1	5,03	1
79.	15,31 hám odan kóp	0	5,04 hám odan kóp	0

**Jeñil atletika
(hayal-qızlar)**

№	Sınaq -qadaǵalaw shınıǵıwların tapsırıw normaları (hayal-qızlar ushın)			
	100 metrge juwırıw (sekund esabında) maksimal 78 ball		1000 metrge juwırıw (minut hám sekund esabında) maksimal 78 ball	
	Nátiyjeler	Nátiyjeler	Nátiyjeler	Nátiyjeler
1.	13,49 hám odan jaqsı	78	3,10 hám odan jaqsı	78
2.	13,50	77	3,12	77
3.	13,55	76	3,14	76
4.	13,60	75	3,16	75
5.	13,65	74	3,18	74
6.	13,70	73	3,20	73
7.	13,75	72	3,22	72
8.	13,80	71	3,24	71
9.	13,85	70	3,26	70
10.	13,90	69	3,28	69
11.	13,95	68	3,30	68
12.	14,00	67	3,32	67
13.	14,05	66	3,34	66
14.	14,10	65	3,36	65
15.	14,15	64	3,38	64
16.	14,20	63	3,40	63
17.	14,25	62	3,42	62
18.	14,30	61	3,44	61
19.	14,35	60	3,46	60
20.	14,40	59	3,48	59
21.	14,45	58	3,50	58
22.	14,50	57	3,52	57
23.	14,55	56	3,54	56
24.	14,60	55	3,56	55
25.	14,65	54	3,58	54
26.	14,70	53	4,00	53
27.	14,75	52	4,02	52
28.	14,80	51	4,04	51
29.	14,85	50	4,06	50
30.	14,90	49	4,08	49
31.	14,95	48	4,10	48
32.	15,00	47	4,12	47
33.	15,05	46	4,14	46
34.	15,10	45	4,16	45
35.	15,15	44	4,18	44
36.	15,20	43	4,20	43
37.	15,25	42	4,22	42
38.	15,30	41	4,24	41
39.	15,35	40	4,26	40
40.	15,40	39	4,28	39

41.	15,45	38	4,30	38
42.	15,50	37	4,32	37
43.	15,55	36	4,34	36
44.	15,60	35	4,36	35
45.	15,65	34	4,38	34
46.	15,70	33	4,40	33
47.	15,75	32	4,42	32
48.	15,80	31	4,44	31
49.	15,85	30	4,46	30
50.	15,90	29	4,48	29
51.	15,95	28	4,50	28
52.	16,00	27	4,52	27
53.	16,05	26	4,54	26
54.	16,10	25	4,56	25
55.	16,15	24	4,58	24
56.	16,20	23	5,00	23
57.	16,25	22	5,02	22
58.	16,30	21	5,04	21
59.	16,35	20	5,06	20
60.	16,40	19	5,08	19
61.	16,45	18	5,10	18
62.	16,50	17	5,12	17
63.	16,55	16	5,14	16
64.	16,60	15	5,15	15
65.	16,65	14	5,16	14
66.	16,70	13	5,17	13
67.	16,75	12	5,18	12
68.	16,80	11	5,19	11
69.	16,85	10	5,20	10
70.	16,90	9	5,21	9
71.	16,95	8	5,22	8
72.	17,00	7	5,23	7
73.	17,05	6	5,24	6
74.	17,10	5	5,25	5
75.	17,15	4	5,26	4
76.	17,20	3	5,27	3
77.	17,25	2	5,28	2
78.	17,30	1	5,29	1
79.	17,31 hám odan kóp	0	5,30 hám odan kóp	0

Apellyatsiya tártibi

Abituriyentlar dóretiwshilik imtixan nátiyjeleri boyınsha universitet qabıllaw komissiyasınıń apellyatsiyalar menen islew komissiyasına imtixan nátiyjeleri daǵaza etilgennen keyin 24 saat dawamında shaǵım etiwleri múmkin. Shaǵım mazmunı tek ózleriniń toplaǵan balları boyınsha bolsa qabıl etiledi.

Apellyatsiya komissiyası aǵzaları Joqarı oqıw ornı rektorı buyırǵı menen tastıyıqlanadı.